

แผนธุรกิจเพื่อการพัฒนาโฮมสเตย์ บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

Business Plan for The Development of Homestay at Motha Village, Mae Usu Subdistrict, Tha Song Yang District, Tak Province

วิลาลินี แซ่ว่าง¹ ชลดา กนกสกุลวงศ์² ยงยศ แซ่ม้า³ และ อังคณา ตาเสนา⁴
Wilasinee Saewang¹ Chonlada Kanoksakulwong² Yongyos Sae-ma³
Angkana Tasena⁴

สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. จังหวัดกำแพงเพชร 62000¹

สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. จังหวัดกำแพงเพชร 62000²

สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. จังหวัดกำแพงเพชร 62000³

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. จังหวัดเชียงใหม่ 50210⁴

Accountancy Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet 62000 Thailand¹

Accountancy Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet 62000 Thailand²

Accountancy Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet 62000 Thailand³

Business Administration, Faculty of Economics, Maejo University, Chiang Mai 50210 Thailand⁴

*Corresponding Author E-mail: tasena.nuna@gmail.com

(Received: March 24, 2022; Revised: June 2, 2022; Accepted: June 30, 2022)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนธุรกิจโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 4 คน โดยเป็นวิจัยผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม โดยวิเคราะห์แปลความลักษณะเชิงพรรณนารวมถึงการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการศึกษาการพัฒนาโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก พบว่า

การประเมินศักยภาพโฮมสเตย์บ้านมอทะ อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีผล การประเมินมากที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรม เนื่องจากบ้านมอทะ มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่นที่ชัดเจน และด้านที่มีผลการประเมิน น้อยที่สุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์ เนื่องจากโฮมสเตย์ บ้านมอทะเป็นโฮมสเตย์ที่ เปิดใหม่ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว สำหรับ การจัดทำแผนธุรกิจ พบว่า โฮมสเตย์บ้านมอทะมีบ้านพักให้บริการ จำนวน 4 หลัง มีบริการจุดกางเต็นท์ และมีการนำผลผลิตที่ปลูกเองมาใช้ประกอบ อาหาร นอกจากนี้โฮมสเตย์ยังมีศูนย์เรียนรู้การทอผ้า และการสานไม้กวาด ดอกหญ้าเพื่อให้นักท่องเที่ยว ได้เรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ในส่วนของ การวิเคราะห์ปัจจัยของธุรกิจประกอบด้วย จุดแข็ง คือ การให้บริการลูกค้า อบอุ่นเป็นกันเอง มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ จุดอ่อน คือ โฮมสเตย์กำลังเปิดบริการ ยังไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว และ ยังไม่มีสื่อหรือโฆษณาที่แนะนำการท่องเที่ยวของชุมชนที่แพร่หลายโอกาส คือ ผู้คนหันมาสนใจธรรมชาติมากขึ้น ทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้รับความนิยมนิยมเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยและอุปสรรค คือ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติโดยตรง หากเกิดสภาพอากาศแปรปรวน จะทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักไม่สามารถออกไปชมแหล่งธรรมชาติได้ นอกจากนี้ธุรกิจมี การวางแผนเป้าหมายระยะสั้น คือ การสร้างสื่อออนไลน์ของตนเองและเป็น สถานที่พักผ่อนที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบธรรมชาติ ในส่วนของเป้าหมาย ระยะยาว คือ การรักษากลุ่มลูกค้าและสร้างแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมให้แก่ักท่องเที่ยว โดยธุรกิจมีการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระดับ ปานกลางขึ้นไปที่ชอบการพักผ่อนแบบใกล้ชิดธรรมชาติ มีความชอบสัมผัสวิถี ชีวิตวัฒนธรรมชุมชน มองหาประสบการณ์การท่องเที่ยวต่างไปจากเดิม โดยโฮม สเตย์บ้านมอทะ มีรายได้จากการให้บริการ 345,600 บาทต่อปี โดยมีต้นทุนใน การดำเนินงานทั้งสิ้น 134,400 บาทต่อปี แยกเป็นต้นทุนวัตถุดิบ 76,800 บาทต่อ ปี และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 57,600 บาทต่อปี ทำให้มีกำไรเท่ากับ 178,381 บาทต่อปี

คำสำคัญ: การพัฒนา การท่องเที่ยว วัฒนธรรม โฮมสเตย์

Abstract

This research study aimed to develop a homestay business plan for Baan Mo Tha, Mae Usu Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province. The sample group used in this study was the homestay group at Baan Mo Tha, Mae Usu Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province. The group consisted of four people, by mixed methods research. The tools used in the study were questionnaires and group discussions. The data were analyzed and interpreted as descriptive characteristics and content analysis.

The results of the homestay development study for tourism are based on the cultural capital, Baan Mo Tha, Mae Usu Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province. There is an assessment of Baan Mo Tha homestay's potential good level. The aspect that had the most evaluation results appeared to be culture because the house had a distinct identity, culture, and traditional local way of life. The element that has the most negligible evaluation results was found to be public relations. Baan Mo Tha homestay is a newly opened homestay without the advertisement. For the business plan preparation, it was found that the Baan Mo Tha homestay had four houses available. There is a tent service. Organic products that were grown in the community were used for cooking. The homestay also had a weaving learning center. The weaving brooms course was available for tourists to learn and experience the community's way of life. From analysis, there were weak points of the homestay. The homestay was newly opened for a service that is not less popular. The homestay was lack of media or advertisements to promote the homestay to the community. The opportunity was that people were increasingly interested in nature, making natural attractions more popular. An obstacle was that nature tourism directly affected the spirit to have deteriorated, which caused

climate change. It will make tourists who stay in the area cannot go out to see nature. In addition, the business has a short-term goal of creating its online media to be a vacation destination for nature lovers. The long-term goal is to retain customers and create a cultural learning center for tourists. The business has targeted target customers who are middle-income tourists and the higher income who enjoy relaxing nature and have a passion for experiencing a new way of life and culture in the community. The homestay at Baan Mo Tha business gained an income of 345,600 baht per year, with a total operating cost of 134,400 baht per year. Raw materials separately cost 76,800 baht per year, and operating expenses cost 57,600 baht per year, resulting in 178,381 baht per year.

Keywords: Development, Tourism, Culture, Homestay

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวเกิดแรงกระตุ้นการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นโฮมสเตย์ถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการให้เข้า โฮมสเตย์มีส่วนทำให้บุคคลหรือครอบครัวผู้ให้เข้ารายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสถานที่เสริมสร้างความรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยว เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ของคนในพื้นที่ ทำให้คนในชุมชนไม่ต้องออกไปทำงานยังต่างถิ่น (กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา, 2554)

การท่องเที่ยวในชุมชนหรือการท่องเที่ยวในชนบทเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มองเห็นว่าชุมชน หรือคนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น น้ำตก ภูเขา วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิต ชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรเพื่อความยั่งยืนของชุมชนและส่งเสริมให้ท่องเที่ยวเป็นรายได้เสริมของชุมชน โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่พาสัมผัสวิถีชีวิตชนบท

โฮมสเตย์ (Home Stay) ถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวสามารถพักร่วมกับเจ้าของบ้าน ซึ่งใช้บ้านเป็นศูนย์กลางโดยเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านมีวัตถุประสงค์ร่วมกันที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตด้วยความเต็มใจพร้อมทั้งจัดที่พักและอาหาร การนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยได้รับคำตอบแทนตามความเหมาะสม (ธาริดา สุกุลรัตน์, 2559: 1 - 2)

จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับสองของภาคเหนือรองจากเชียงใหม่ (สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดตาก, 2563) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเขาทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งภูเขา ถ้ำ ป่า หุบเขาทั้งเล็กและใหญ่ ที่สำคัญเป็นที่อยู่ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง มูเซอ เย้า อีเก้อ และลีซอ ทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมธรรมชาติพร้อมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ไม่ว่าจะเป็น การล่องแพ การเดินป่า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอุทยานแห่งชาติหลายแห่งที่ยังคงความสมบูรณ์ของป่าและธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติแม่เมย อุทยานแห่งชาติลานสาง และอุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ ตลอดจนมีน้ำตกที่นักท่องเที่ยวรักการผจญภัยและนิยมการล่องแก่งต้องมาเยือนสักครั้ง คือ น้ำตกทีลอซู และน้ำตกทีลอเร หากนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวแล้วต้องการหาที่พัก จังหวัดตากนั้นก็มีย่านที่ให้เลือกพักมากไม่ว่า จะเป็น โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์

สำหรับโฮมสเตย์ในจังหวัดตากมีหลายแห่งที่น่าสนใจ เช่น แม่ไม้โฮมสเตย์ เป็นที่พักที่อยู่ติดริมแม่น้ำปิง เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวทุกท่านที่มีโอกาสมาใช้บริการได้รับประทานอาหาร และชมธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำไปพร้อมกัน ทุกที่ก็โฮมสเตย์เป็นที่พักอยู่ตรงข้ามน้ำตกธารารักษ์นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักสามารถเที่ยวชมน้ำตกพร้อมให้อาหารปลา และดอยมูเซอโฮมสเตย์เป็นที่พักที่มีอากาศเย็นสบายตลอดปี นอกจากนี้ยังมีสวนสตรอเบอร์รี่ที่สามารถให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมและชิมรสชาติได้อีกด้วย

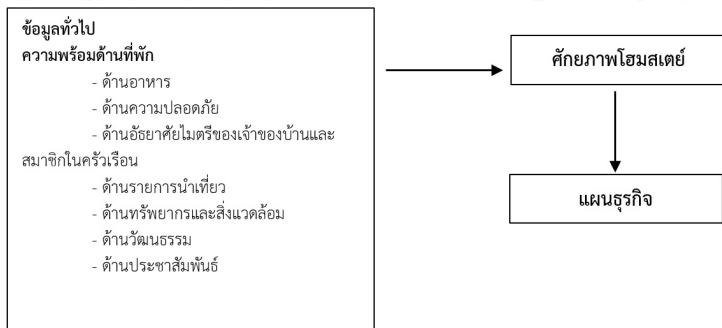
บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านที่มีแนวคิดในการพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยในหมู่บ้านมีทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามไม่ว่าจะเป็น วัดพระธาตุรัตนเจดีย์ถ้ำแม่อุสุ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยรถส่วนตัวเพื่อ

ขึ้นไปกราบนมัสการพระธาตุด้านบนได้ วัดพระธาตุศรีตนเจดีย์ถ้าแม่อุสุมีจุดชมทะเลหมอกที่สวยงาม และถ้าแม่อุสุ (ปากกะญอ) เรียกถ้าแม่อุสุว่า “ทีหนี่ปู” แปลว่า น้ำไหลเข้าไปในถ้ำมีเรื่องเล่าสืบทอดกันว่าเมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือวันพระจันทร์เต็มดวง ชาวบ้านจะได้ยินเสียงดนตรีดังสนั่นหวั่นไหวในถ้ำเหมือนกับว่ามีงานเทศกาล อีกทั้งในชุมชนยังมีประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาติพันธุ์ปากกะญอ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีฝีมือการทอผ้าที่มีความปราณีตสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ควรที่จะอนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันเริ่มมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้ทางหมู่บ้านมีการดำเนินการจัดที่พักแบบโฮมสเตย์ขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาพักผ่อนและเรียนรู้วัฒนธรรมกิจกรรมที่มีในหมู่บ้าน จากเหตุผลดังกล่าว ทางชุมชนจึงได้มีการพัฒนาโฮมสเตย์ให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมและสร้างรายได้ให้กับชุมชน แต่ชาวบ้านยังขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำธุรกิจ ทางผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางในการพัฒนาด้วยการจัดทำแผนธุรกิจการพัฒนาธุรกิจโฮมสเตย์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปรวมทั้งสร้างความพร้อมให้ทางกลุ่มโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกทั้งก่อให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำแผนธุรกิจโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของโฮมสเตย์

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558: 2) ได้ให้ความหมายของโฮมสเตย์ไว้ว่า โฮมสเตย์หมายถึง ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท คือ บ้านพักที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนเป็นเจ้าของบ้าน และประชาชนหรือสมาชิกในครัวเรือนอาศัยอยู่ประจำ โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือสามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวได้พักชั่วคราวซึ่งมีจำนวนไม่เกิน 4 ห้องมีผู้พักรวมกันไม่เกิน 20 คน โดยมีค่าตอบแทนและจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรอันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม และบ้านนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมจัดกันเป็นโฮมสเตย์ในชุมชน โดยนักท่องเที่ยวเข้าพักร่วมกับเจ้าของบ้านได้และสมาชิกในบ้านมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวพร้อมทั้งถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น แก่นักท่องเที่ยว และพานักท่องเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวและทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นน้ำตก ขี่จักรยาน นั่งเรือ เดินป่า

ราชกิจจานุเบกษา (2555) ได้ให้ความหมายของโฮมสเตย์ไว้ว่า โฮมสเตย์หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักรวมกับเจ้าของบ้าน

ชายคาเดียวกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือ สามารถนำมา
ดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ชั่วคราว ซึ่งมีจำนวน ไม่เกิน 4 ห้อง มีผู้พักรวมกันไม่
เกิน 20 คน โดยมีค่าตอบแทน และจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร
อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ซึ่งเป็นไปตามบทนิยาม
คำว่า “โรงแรม” แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และได้ขึ้นทะเบียนกับ
กรมการท่องเที่ยว ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

กาญจนา สุคันธสิริกุล (2558: 21) ได้ให้ความหมายของโฮมสเตย์ไว้ว่า
โฮมสเตย์หมายถึง บ้านพักที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนเป็นเจ้าของบ้าน
และประชาชนหรือสมาชิกในครัวเรือนอาศัยอยู่ประจำ และบ้านนั้นเป็น
สมาชิกของกลุ่ม/ชมรมหรือสหกรณ์ที่ร่วมจัดกันเป็นโฮมสเตย์ในชุมชน
โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักร่วมกับเจ้าของบ้านได้ ซึ่งสมาชิกในบ้านมี
ความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวพร้อมทั้งถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรม
อันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว และพานักท่องเที่ยวเที่ยวชมแหล่ง
ท่องเที่ยวและทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นน้ำตก ขี่จักรยาน นั่งเรือ เดินป่า
ศึกษาธรรมชาติ

สรุปได้ว่า โฮมสเตย์ หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยว
สามารถเข้าพักร่วมกับเจ้าของบ้าน โดยสมาชิกในบ้านมีความยินดีและเต็มใจที่
จะรับนักท่องเที่ยว พร้อมถ่ายทอดประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นัก
ท่องเที่ยวและพานักท่องเที่ยวทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นน้ำตก ขี่จักรยาน นั่งเรือ
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ

คุณสมบัติเบื้องต้นของโฮมสเตย์

คุณสมบัติเบื้องต้นของโฮมสเตย์ 10 ประการ (สำนักงานกองทุนสุขภาพ
เชียงใหม่, 2559) ได้แก่

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือการทำโฮมสเตย์เป็นรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวเท่านั้น
2. มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
3. นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกับเจ้าของบ้านอาศัยโดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตระหว่างกัน
4. สมาชิกในครอบครัวมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับผิดชอบนักท่องเที่ยว

ให้เข้ามาพักค้างแรม ในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้น แก่นักท่องเที่ยว

5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี

6. บ้านนั้นควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

7. จำนวนหลังคาเรือนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มโฮมสเตย์ อย่างน้อย 3 หลังคาเรือน

8. บ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลัง ต้องมีเลขที่บ้าน ที่ออกโดยส่วนราชการ

9. ที่ตั้งของชุมชนหรือกลุ่มโฮมสเตย์ ต้องไม่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ยกเว้นจะได้รับอนุญาต

10. ดำเนินการจัดทำโฮมสเตย์ตามข้อกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ของกรมการท่องเที่ยวมาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หมายถึง โฮมสเตย์ที่จัดบริการอยู่ในระดับมาตรฐาน 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อธฺยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก รายการ นำเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์ โดยมีกรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558: 11 - 12) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก ประกอบด้วย ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย ห้องอาบน้ำ และห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด มุมพักผ่อนภายในบ้านหรือชุมชน

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วย ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร มีน้ำดื่มที่สะอาด ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวมีความสะอาด

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดระบบดูแลความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านธฺยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน

ประกอบด้วย การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย และการสร้างกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว ประกอบด้วย มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว และเจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง มีการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว แผนงานหรือมาตรการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน และมีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และการรักษาวิถีชีวิตชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึกของฝากหรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และมีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

มาตรฐานที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย การรวมกลุ่มของชาวบ้าน คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์ มีกฎ กติกา วาระการทำงาน มีการจ่ายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ระบบการจองการลงทะเบียนและการมัดจำล่วงหน้า และมีรายละเอียดของค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

มาตรฐานที่ 10 ด้านประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน และมีเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การจัดทำแผนธุรกิจ

แผนธุรกิจ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้ประกอบการใช้เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายนี้อาจเป็นทั้งกำไร หรือความพึงพอใจอื่น ๆ นอกจากนี้ แผนธุรกิจยังถูกใช้เพื่อหาผู้ร่วมทุน หรือเสนอแก่สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อใช้พิจารณาเงินกู้ได้ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2559)

องค์ประกอบสำคัญของแผนธุรกิจที่ดี

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553: 4 - 31) ได้ระบุองค์ประกอบสำคัญของแผนธุรกิจที่ดี ดังนี้

1. บทสรุปผู้บริหาร เป็นการสรุปรายละเอียดที่สำคัญทั้งหมดในแผนธุรกิจ ซึ่งจะเป็นการแสดงเฉพาะรายละเอียดหรือหัวข้อเฉพาะส่วนเนื้อหาที่สำคัญในแผนการบริหารจัดการ แผนการตลาด แผนการผลิต และแผนการเงิน การเขียนบทสรุปผู้บริหาร ควรเลือกเฉพาะประเด็นรายละเอียดสำคัญมีความกระชับและรัดกุม

2. ความเป็นมาของธุรกิจ ประวัติความเป็นมา หรือแนวคิดในการจัดตั้งธุรกิจ เป็นการแสดงรายละเอียดของความเป็นมาหรือเหตุผลในการจัดทำโครงการและสรุปผลการดำเนินการที่ผ่านมาของธุรกิจ เป็นการแสดงผลการดำเนินการที่ผ่านมาของธุรกิจ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินการของธุรกิจที่ผ่านมาว่ามี การเติบโตหรือมีผลการดำเนินการอย่างไร

3. บริการ คือ รายละเอียดการบริการ เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ธุรกิจดำเนินการ เช่น ชนิดผลิตภัณฑ์หรือบริการ แบบผลิตภัณฑ์หรือบริการ ราคาขายแต่ละแบบ การบรรจุหีบห่อ ตราของสินค้า การให้บริการก่อนการขายและหลังการขาย

4. การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และการวิเคราะห์ตลาด เป็นการวิเคราะห์สภาวะอุตสาหกรรม และสภาวะตลาด เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจหรือสภาวะอุตสาหกรรม ส่วนแบ่งทางการตลาดที่เป็นการแสดงรายละเอียดของการแบ่งส่วนตลาดของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มทางการตลาด ตลาดเป้าหมาย ลักษณะลูกค้า สภาพการแข่งขัน คู่แข่งขัน รายละเอียดการเปรียบเทียบกับคู่แข่ง และ การวิเคราะห์ปัจจัยของธุรกิจ หรือ SWOT Analysis เป็นการแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์สถานการณ์ในการดำเนินธุรกิจ หรือการวิเคราะห์ปัจจัยของธุรกิจ

5. แผนบริหารจัดการ คือการแสดงรายละเอียด ข้อมูลธุรกิจ ได้แก่ ชื่อกิจการ ที่อยู่และที่ตั้งของกิจการ รายนามคณะกรรมการบริษัท อำนาจการลงนามผูกพันบริษัทของกรรมการ รายชื่อผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน และสัดส่วนการถือครอง ประวัติของกรรมการ หรือผู้บริหาร แผนผังองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณสมบัติของบุคลากรหลัก แผนงานด้านบุคลากรและค่าใช้จ่ายบุคลากรของธุรกิจ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของธุรกิจ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ นโยบายการจ่ายเงินปันผลหรือ

ผลตอบแทน และแผนดำเนินการอื่น ๆ ของธุรกิจ เป็นการแสดงถึงแผนดำเนินการอื่น ๆ ของธุรกิจเพิ่มเติมในกรณีมีการวางแผนดำเนินการโดยเฉพาะหรือเป็นแผนการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการของธุรกิจ

6. แผนการตลาด เป็นเป้าหมายทางการตลาดที่แสดงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายทางการตลาดที่ธุรกิจดำเนินการอยู่และตั้งเป้าหมายไว้ การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย กลยุทธ์ทางการตลาด จัดจำหน่าย กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด กิจกรรมหรือการดำเนินการทางการตลาด

7. แผนการบริการ คือ การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการในการบริการ อุปกรณ์และเครื่องมือในการบริการ ข้อมูลการบริการ รายละเอียดผลิตภัณฑ์สินค้าที่ใช้ในการบริการ ขั้นตอนการบริการ แผนผังกระบวนการบริการ

8. แผนการเงิน การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายการการลงทุนในโครงการหรือธุรกิจ ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน ในกรณีที่กิจการที่ได้ดำเนินการมาแล้วให้ระบุถึงทรัพย์สินที่มีอยู่เดิมในกิจการ หรือจะนำมาใช้เพื่อการลงทุนใหม่ หรือลงทุนเพิ่มเติม สมมติฐานทางการเงิน เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสมมติฐานต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เช่น การเพิ่มขึ้นของลูกค้า การเพิ่มขึ้นของรายได้ จากการขายหรือบริการ การเพิ่มขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนการผลิต เป็นต้น นโยบายทางการเงิน การประมาณการในการขายรายเดือน การประมาณการรายได้จากการขายสินค้า การประมาณการต้นทุนการบริการและสินค้าซื้อมาเพื่อการบริการ การประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารและการขาย การจัดทำการประมาณการงบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด งบดุลและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

9. แผนฉุกเฉินหรือแผนประเมินความเสี่ยง เป็นการแสดงแผนการป้องกันความเสี่ยง จากการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจ หรือแผนฉุกเฉินของธุรกิจต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นนั้น โดยเป็นการประเมินจาก แผนการบริหารจัดการ แผนการตลาด แผนการบริการ แผนการเงิน โดยอาจจะพิจารณากำหนดจากส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือปัญหาของธุรกิจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐานิกา เชียงทอง (2561) ได้ทำการศึกษาแผนธุรกิจบ้านนาโฮมสเตย์ ผลการศึกษาพบว่า บ้านนาโฮมสเตย์มีจุดเด่นในเรื่องการออกแบบที่พักโดยเป็นการผสมผสานระหว่างความสะดวกสบายและความดั้งเดิมของวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

อย่างลงตัว การตกแต่งที่มีความเรียบง่ายให้เข้ากับวิถีชีวิตชนบทอีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่ผู้เข้าพัก บ้านนาโฮมสเตย์จึงเหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ แผนธุรกิจบ้านนาโฮมสเตย์ ครอบคลุมการวิเคราะห์ภาพรวมและแนวโน้มของธุรกิจโรงแรมและที่พัก และงานวิจัย ของจूरินทร์ หล่อวิรัชสุธี (2558) ได้ทำการศึกษาธุรกิจการจัดการความรู้ด้านการตลาดและการจัดทำแผนธุรกิจสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ประเภทเครื่องจักสานผัดตบขวา พื้นที่ภาคกลางตอนบน พบว่า เป็นชาวบ้านที่เป็นแม่บ้านหรืออาชีพทำไร่ทำนาทำสวนที่อยู่ในละแวกเดียวกันที่ว่างเว้นจากงานหลักและฝึกฝนกันเอง ซึ่งทำให้กลุ่มชาวบ้านไม่ค่อยเข้าใจหรือมีความรู้ด้านการตลาด เนื่องจากมีหน้าที่ผลิตเพียงอย่างเดียว จึงรับรู้แต่เพียงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่เดิม ผู้นำกลุ่มพอจะมีความรู้ด้านการจัดทำแผนธุรกิจบ้างโดยได้รับการไปฝึกอบรมกับกรมพัฒนาชุมชนโดยเป็นการเข้าใจเพียงพื้นฐานในการจัดทำแผนธุรกิจว่าได้ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นแนวทางการวางแผนธุรกิจอย่างเป็นระเบียบระบบเพื่อให้เป็นมาตรฐาน และอาจนำไปใช้ในการประกอบการติดต่อกับสถาบันการเงินต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยอีกหลายท่านที่ได้ศึกษา เช่น ธาธิดา สกุลรัตน์ (2559) ได้ทำการศึกษาเอกลักษณ์เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าพักที่ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มีความคิดเห็นว่าเอกลักษณ์ของที่ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความโดดเด่นในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดดเด่นด้านลักษณะทางวัฒนธรรมงานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม และโดดเด่น ด้านประสบการณ์และความรู้สึก ด้านอรรถาธิบายมิติของเจ้าบ้านและสมาชิก กาญจนา สุคันธสิริกุล (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการตลาดบริการของโฮมสเตย์ ที่ได้รับรองมาตรฐานในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีศักยภาพการตลาดบริการ ครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาดบริการของโฮมสเตย์ ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพของที่พักรับและบริการยังสู้กับเอกชนไม่ได้ การปรับราคาไม่สามารถทำได้ง่าย เนื่องจากมีราคาใกล้เคียงกับคู่แข่ง สถานที่ตั้งของกลุ่มโฮมสเตย์ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทการเดินทางไม่สะดวกในบางฤดูกาล ช่องทาง

ที่ใช้ในการติดต่อส่วนใหญ่ผ่านทางโทรศัพท์บางครั้งไม่สามารถติดต่อได้ การส่งเสริมการตลาดยังคงอาศัยหน่วยงานจากภาครัฐช่วยเหลือในการจัดทำใบปลิวและฝากเว็บไซต์ไว้กับหน่วยงานต่าง ๆ บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้และมีจำนวนไม่เพียงพอในการบริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น และได้มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพการตลาดบริการของโฮมสเตย์สมาชิกควรมีการพัฒนาที่พิกให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ มองหาอัตลักษณ์ของกลุ่มเพื่อสร้างความแตกต่างด้านบริการ ควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อให้มากขึ้น ควรเพิ่มป้ายบอกทางให้ชัดเจน ส่วนการส่งเสริมการตลาด ควรคิดราคาโดยรวมหลาย ๆ อย่างให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยว ควรหาทางร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อคงไว้ ซึ่งเอกลักษณ์และสามารถสื่อสารแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง และงานวิจัยของ ปานแพร เชาว์ประยูร (2556) ได้ทำการศึกษาการประเมินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว แบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) บ้านเมืองขอนตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนบ้านเมืองขอน ตั้งอยู่ที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่ไม่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เน้นในการเข้ามาดูงานยังเทศบาลตำบลป่าไผ่ จึงทำให้กลุ่มชาวบ้านมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความพร้อมในการจัดการโฮมสเตย์เพื่อรองรับกับจำนวนของนักท่องเที่ยวและเพื่อขอมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยว แบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยที่ชุมชนจะต้องเน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ และสร้างเครือข่ายกับชุมชน รอบข้างในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์มาจัดทำเพื่อประเมินความพร้อมในเข้าสู่มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดไว้มาใช้ในการประเมินโฮมสเตย์บ้านมอทะ เพื่อให้ทราบถึงมาตรฐานของกลุ่มว่าอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมหรือการดำเนินการพัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานและได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำแนวคิดการจัดทำแผนธุรกิจมาจัดทำ

แผนธุรกิจกลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง เพื่อให้การดำเนินการธุรกิจมีคุณภาพมากขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยเป็นการสัมภาษณ์จากสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายเป็นแบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม โดยพัฒนาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด แล้วจัดทำแบบสอบถามและแบบสนทนากลุ่ม โดยพิจารณาถึงเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดความมุ่งหมายในการวิจัยนำแบบสอบถามและแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ถูกต้อง ของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ชุด และแบบสนทนากลุ่มที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างการเก็บรวบรวม ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจากแหล่งข้อมูลของพื้นที่และการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสอบถามและสนทนากลุ่มกับสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโฮมสเตย์จากแบบสอบถามและการวิเคราะห์มาตรฐานโฮมสเตย์ด้วยวิธีการหาค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ด้วยการสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. การจัดทำแผนธุรกิจโฮมสเตย์ โดยการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัย เรื่องแผนธุรกิจเพื่อการพัฒนาโฮมสเตย์ บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดตากสามารถสรุปผลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ จำนวน 4 คน พบว่า สมาชิกเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75) อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 50) มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 75) ในส่วนของอาชีพหลักรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/หน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการด้านการเกษตร สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 75) จำนวนห้องพักที่ให้บริการจำนวน 1 ห้อง (ร้อยละ 50) และ 2 ห้อง (ร้อยละ 50) และไม่มีประสบการณ์ให้บริการโฮมสเตย์ (ร้อยละ 100)

การประเมินศักยภาพโฮมสเตย์บ้านมอทะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) สามารถแสดงผลการประเมินได้ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการประเมินศักยภาพโฮมสเตย์บ้านมอทะ

การประเมินศักยภาพโฮมสเตย์บ้านมอทะ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านวัฒนธรรม	4.88	มากที่สุด
2. ด้านรายได้เสริม และการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน	4.13	มาก
3. ด้านอาหาร	3.94	มาก
4. ด้านความปลอดภัย	3.88	มาก
5. ด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	3.88	มาก
6. ด้านการบริหารของโฮมสเตย์	3.79	มาก
7. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.69	มาก
8. ด้านรายการนำเที่ยว	2.33	ปานกลาง
9. ด้านประชาสัมพันธ์	1.75	น้อยที่สุด
รวม	3.58	มาก

สำหรับเอกลักษณ์ที่พิกสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทโฮมสเตย์บ้านมอทะ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.66$) โดยด้านที่มีผลการประเมินมากที่สุด คือ เอกลักษณ์ที่โดดเด่นด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ เอกลักษณ์ที่โดดเด่นด้านลักษณะทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.67$) และลำดับสุดท้าย คือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ด้านประสบการณ์และความรู้สึก ($\bar{X} = 3.40$)

การจัดทำแผนธุรกิจโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก

โฮมสเตย์บ้านมอทะ ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก โฮมสเตย์บ้านมอทะเกิดความคิดที่จะจัดทำโฮมสเตย์ขึ้นที่บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก เพราะตำบลแม่อุสุ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติหลายแหล่ง เช่น วัดพระธาตุรัตนเจติยถ้ำแม่อุสุ ถ้ำแม่อุสุ และยังมีวิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนในชุมชนบ้านมอทะที่เป็นชนเผ่า ปกาเกอะญอ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โฮมสเตย์บ้านมอทะ มีบ้านพักให้บริการ จำนวน 4 หลัง โดยมีนางดารณี เอื้อวิบูลย์ศรี เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีบริการจุดกางเต็นท์ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาพักผ่อนอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ หลีกหนีความวุ่นวายในเมือง ซึ่งจะมีการนำผลผลิตที่ปลูกเองมาใช้ประกอบอาหารเข้าให้แก่แขกผู้พักอาศัย และหากมีผลผลิตเหลือจะนำออกมาจัดจำหน่าย นอกจากนี้โฮมสเตย์ยังได้มีศูนย์เรียนรู้การทอผ้า และการสานไม้กวาดเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน

จุดแข็งของโฮมสเตย์บ้านมอทะ คือ อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพอากาศและวัฒนธรรมประเพณีเหมาะสำหรับการท่องเที่ยว การให้บริการลูกค้าเหมือนการดูแลเครือญาติ ลูกหลาน มีความใส่ใจ อบอุ่น เป็นกันเองมีบรรยากาศเหมือนอยู่บ้านพักตากอากาศ สงบ ผ่อนคลาย ชุมชนบ้านมอทะมีวิถีชีวิตที่เน้นการทำเกษตร และมีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะจึงมีความโดดเด่น และมีผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรี่ยง ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น

จุดอ่อนของโฮมสเตย์บ้านมอทะ คือ เป็นโฮมสเตย์ที่เปิดใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว ห้องพักรับจำนวนน้อยไม่สามารถรองรับลูกค้าที่มาเป็นหมู่คณะจำนวนมากที่ต้องการเข้าพักได้ ชาวบ้านขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท ยังไม่มีสื่อหรือโฆษณาที่แนะนำการท่องเที่ยวของชุมชนแต่ละชุมชนที่แพร่หลาย

โอกาสของโฮมสเตย์บ้านมอทะ คือ กระแสนิยมธรรมชาติวิถีธรรมชาติ

ได้รับความนิยมมากขึ้นผู้คนหันมาสนใจธรรมชาติมากขึ้นทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ชุมชนมีความงดงามทางด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันหากมีหน่วยงานที่พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังจะทำให้เกิดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

อุปสรรคของโฮมสเตย์บ้านมอทะ คือ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติมีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติโดยตรง หากเกิดสภาพอากาศแปรปรวนจะทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักไม่สามารถออกไปชมแหล่งธรรมชาติได้ การรับเอาวัฒนธรรมต่างถิ่นหรือความเจริญทางวัตถุ จากต่างถิ่นมากเกินไปท้องถิ่นอาจจะทำให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมขาดเอกลักษณ์ที่เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว

การวางแผนเป้าหมายของธุรกิจ เป้าหมายระยะสั้น การสร้างสื่อออนไลน์ของตัวเอง การเป็นสถานที่พักผ่อนที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบธรรมชาติและเป้าหมายระยะยาว การรักษากลุ่มลูกค้า การเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมให้แก่ นักท่องเที่ยว สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยกลุ่มลูกค้าหลัก คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยมีรายได้ระดับปานกลางขึ้นไปที่ชอบการพักผ่อนแบบใกล้ชิดธรรมชาติ และมีความชอบสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนในระดับเชิงลึก กลุ่มลูกค้ารอง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยชาวต่างชาติ มีรายได้ระดับปานกลางขึ้นไปที่มีมองหาประสบการณ์ การท่องเที่ยวต่างไปจากเดิม

กลยุทธ์ทางการตลาดด้านบริการ การพูดจาไพเราะสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้า การแต่งกายด้วยชุดชนเผ่าเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น การเป็นมิตรของคนในชุมชน

กลยุทธ์ทางการตลาดด้านราคา การตั้งราคาห้องพักของโฮมสเตย์บ้านมอทะ พิจารณาจากพื้นฐานค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายสำหรับห้องพักในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง

กลยุทธ์ทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โฮมสเตย์บ้านมอทะ ใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านโซเชียล ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้คนในปัจจุบันที่จะเข้ามาหาข้อมูล หรือเป็นช่องโปรโมตโฮมสเตย์เอง การจองช่องทางนี้หลังจากคนสนใจจองพักแล้วสามารถโทรเข้าโฮมสเตย์แล้วจองพัก ใช้วิธีโอนเงินผ่าน Internet Banking ได้ทันที

กลยุทธ์ทางการตลาดด้านส่งเสริมการตลาด โหมสเตย์เป็นที่พึ่งก
เปิดใหม่การส่งเสริมการตลาดจึงมีความสำคัญในการสร้างการรับรู้ผ่านสื่อ
ต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ทราบและเข้าใจเอกลักษณ์และบริการ
ของโหมสเตย์ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ามาทดลองใช้บริการจนเกิด
ความประทับใจ และนำไปบอกต่อให้กับนักท่องเที่ยวคนอื่นๆ โหมสเตย์บ้านมอทะ
ใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด เช่น การโฆษณา บอกต่อของคณมีชื่อเสียง

กลุ่มโหมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
มีจำนวนหน่วยการบริการสูงสุด 36 คนต่อวัน อัตราประมาณการในการบริการ 450
บาทต่อคนต่อคืน เป้าหมายหน่วยการบริการ 40 คนต่อวัน เวลาการบริการต่อวัน
24 ชั่วโมง จำนวนแรงงานที่ใช้ในการบริการ 10 คน และอัตราค่าจ้างแรงงานการ
บริการ 200 บาทต่อคน

โหมสเตย์บ้านมอทะมีรายได้จากการให้บริการ 345,600 บาทต่อปี โดย
มีต้นทุนในการดำเนินงานทั้งสิ้น 134,400 บาทต่อปี แยกเป็นต้นทุนวัตถุดิบ 76,800
บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 57,600 บาทต่อปี ทำให้มีกำไรเท่ากับ
178,381 บาทต่อปี

โหมสเตย์บ้านมอทะได้มีการวางแผนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ปรับพื้นที่
ดำเนินงานตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม 2) ร้านกาแฟ/น้ำปั่น ดำเนินการ
ตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนธันวาคม 3) สร้างบ้านเพิ่ม ใช้ระยะเวลาการดำเนินงาน
1-2 ปี 4) ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ดำเนินงานเดือนพฤศจิกายน 5) ป้ายหมู่บ้าน ดำเนิน
การตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม

ในส่วนของความเสี่ย เช่น ไฟป่า การเป็นผู้ประกอบการใหม่ลูกค้ายัง
ไม่รู้จัก ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน โหมสเตย์ โดยโหมสเตย์บ้านมอทะได้กำหนด
แนวทางการแก้ไขปัญหาประเด็นความเสี่ยดังกล่าว ได้แก่ ช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอด
ส่องดูแล ทำแนวกันไฟ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทำการปรับพัฒนา
โหมสเตย์ให้ผ่านมาตรฐาน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องแผนธุรกิจเพื่อการพัฒนาโฮมสเตย์ บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอนาทอง จังหวัดตากอภิปรายผล ดังนี้

ผลการศึกษาศักยภาพบ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอนาทอง จังหวัดตาก กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอนาทอง จังหวัดตาก จำนวน 4 คน โดยใช้วิธีการตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากหลักการบริหารจัดการโฮมสเตย์มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นตัวกำหนดโดยแบ่งออกเป็น 10 ด้าน โดยที่ได้ให้สมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะได้ทำการประเมินเชิงคุณภาพ จากเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 10 ด้าน ดังกล่าวซึ่งประกอบด้วย ที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อธฺยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้าน และสมาชิกในครัวเรือน รายการนำเที่ยว ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม รายได้เสริม และการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน การบริการของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์

ภาพรวม พบว่า โฮมสเตย์บ้านมอทะมีความพร้อมในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ด้านที่มีผลการประเมินมากที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรม เนื่องจากบ้านมอทะมีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่นที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ธาธิดา สกุลรัตน์ (2559: 79) ได้ทำการศึกษาเอกลักษณ์เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(โฮมสเตย์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจากการศึกษาทำให้พบว่า เอกลักษณ์ของที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความโดดเด่นในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านงานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม

ในส่วนของรายได้เสริมและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เจ้าของโฮมสเตย์ และคนในชุมชนมีการประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกร การบริการที่พักแรมถือเป็นอาชีพเสริม และยังมีของที่ระลึก หรือของฝากเป็นผลิตภัณฑ์ทำมาจากท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของปานแพรว เชาวน์ประยูร (2556: 90) ได้ทำการศึกษาการประเมินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) บ้านเมืองขอนแก่น ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากการศึกษาทำให้พบว่า ชาวบ้านในชุมชนเมืองขอนแก่นประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก ทำให้มีกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวโดยให้

นักท่องเที่ยวได้ปั่นจักรยานรอบชุมชนเพื่อสัมผัสกับบรรยากาศความเป็นท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วยังมีการรวมกลุ่มของชาวบ้านซึ่งสามารถทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือ ฐานการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ได้

อาหารส่วนใหญ่ของโฮมสเตย์ปรุงจากวัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ปลูกเอง ปลอดภัยพิษ น้ำดื่มสะอาด ภาชนะต่าง ๆ มีความสะอาดถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับวิจัยของ อรจนา แสนไชย จันทระบุรุษ (2555: 46) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการจัดการที่พักสัมผัสชีวิตชนบท (Homestay Management) ที่เหมาะสมสำหรับชุมชนบ้านหม้อ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า คนในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของอาหาร น้ำดื่ม ภาชนะที่ใช้รวมไปถึงลักษณะที่สุขอนามัยเป็นอย่างมาก เช่น การนำเอาพืชผักสวนครัวในบริเวณบ้านมาใช้ในการปรุงอาหาร การปรุงอาหารอย่างถูกสุขอนามัย รายการอาหารพื้นบ้านที่เจ้าบ้านสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ เมนูไข่ แกงแคผักพื้นบ้าน ตำมะเขือม่วง ผัดผักพื้นบ้าน น้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกอ่อง และผักลวก ในด้านน้ำดื่ม ส่วนมากแล้วแต่ละบ้านจะใช้น้ำประปาหมู่บ้าน แล้วนำมาผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำและในบางบ้านมีการซื้อน้ำขวดเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

โฮมสเตย์มีความพร้อมในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มียาสามัญประจำบ้านอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน พร้อมรับมือหากมีเหตุฉุกเฉิน และยังมีความร่วมมือของคนในชุมชนในการเป็นหูเป็นตาดูแล ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดและดัชนีชีวิตมาตรฐานโฮมสเตย์ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558: 21 - 22) ที่กำหนดว่า มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย มีการเตรียมความพร้อม และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการจัดระบบดูแลความปลอดภัย มีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันรับทราบขณะมีนักท่องเที่ยวในบ้านเพื่อขอความร่วมมือในการดูแลรักษาความสงบ ความปลอดภัย มีการจัดเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเมื่อมีเหตุร้ายต้องมีเครื่องมือสื่อสารติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้

เจ้าของบ้านมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีความเป็นกันเอง มีการต้อนรับแบบอบอุ่นเหมือนคนในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ภาวิณี หาญณรงค์ (2557: 112) ได้ทำการศึกษาคุณภาพโฮมสเตย์กระซังแพเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา

โฮมสเตย์กระซังแพ ตำบลเพ อำเภอมือ จังหวัดระยอง จากการศึกษาทำให้พบว่า การจะทำธุรกิจโฮมสเตย์นั้น เจ้าของบ้านและคนในชุมชนจะต้องสร้างความเป็นมิตรเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมและเรียนรู้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในวิถีของคนในชุมชน

ผลการศึกษาการจัดทำแผนธุรกิจโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ตำบลแม่อุสุ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 4 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาได้มีการจัดทำแผนธุรกิจประกอบไปด้วย 10 ส่วน ได้แก่ 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 2) ความเป็นมาของธุรกิจ 3) บริการ 4) การวิเคราะห์สถานการณ์ 5) แผนบริหารจัดการ 6) แผนการตลาด 7) แผนการบริการ 8) แผนการเงิน 9) แผนการดำเนินงาน และ 10) แผนฉุกเฉิน ซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างได้มีการประเมินและทราบถึงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกิจการ โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถกำหนดแนวโน้มของธุรกิจในอนาคต รวมถึงการวางกลยุทธ์การดำเนินงาน การวางแผนทางด้านการตลาด การเงิน การบริหารจัดการและการบริการ รวมถึงด้านเทคนิคต่าง ๆ เป็นต้น การจัดทำแผนธุรกิจครั้งนี้ ได้ทราบถึงต้นทุนและกำไรจากการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโฮมสเตย์ และการวางแผนกำไรในอนาคตได้ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ฐานิกา เชียงทอง (2561: 1) ได้ทำการศึกษาแผนธุรกิจบ้านนาโฮมสเตย์ จากการศึกษาและจัดทำแผนธุรกิจทำให้สามารถวิเคราะห์ภาพรวมและแนวโน้มของธุรกิจและการวางแผนกระบวนการจัดการที่พึง กระบวนการควบคุมการบริการให้ได้มาตรฐาน การทำการตลาดให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายผ่านสื่อออนไลน์ การบริหารกำลังคนที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การออกแบบกลยุทธ์ทางการเงิน เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของธุรกิจในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2559) ที่ได้กล่าวไว้ว่าแผนธุรกิจคือเครื่องมือที่ผู้ประกอบการใช้เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งเป้าหมายนี้อาจเป็นอาจเป็นทั้งกำไร หรือความพึงพอใจอื่น ๆ นอกจากนี้ แผนธุรกิจยังถูกใช้เพื่อหาผู้ร่วมทุนหรือเสนอแก่สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อใช้พิจารณาเงินกู้ได้

ข้อค้นพบ / องค์ความรู้ใหม่

โฮมสเตย์บ้านมอทะเป็นโฮมสเตย์ที่เปิดใหม่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว ในเมื่อชุมชนมีความพร้อมในการให้บริการ โฮมสเตย์ ควรมีการประชาสัมพันธ์หลายช่องทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น เพจเฟสบุ๊ก อินสตาแกรม เว็บไซต์

รายการนำเที่ยว โฮมสเตย์บ้านมอทะยังไม่มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจน และข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้นโฮมสเตย์บ้านมอทะควรจัดกิจกรรมนำเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างแท้จริง หรือจัดเส้นทางการท่องเที่ยวภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงแก่ชุมชน และจัดแพคเกจทัวร์หรือรายการนำเที่ยวที่ชัดเจน

บ้านพักโฮมสเตย์มีการแบ่งเป็นสัดส่วน สะอาดเหมาะสมกับสภาพของชุมชน แต่พื้นที่พักผ่อนอื่นนอกเหนือจากห้องนอนมีน้อยเกินไป ควรมีมุมนั่งเล่น เช่น ลานบ้าน ม้านั่งไต้ต้นไม้ ศาลาหน้าบ้าน ให้นักท่องเที่ยวใช้พักผ่อนนอกเหนือจากห้องนอน

กิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธรรมชาติ อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมควรมีมาตรการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน โดยอาจมีกิจกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานด้วยการพานักท่องเที่ยวไปปลูกต้นไม้ตามสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

โฮมสเตย์บ้านมอทะยังไม่มีระบบการจอง การลงทะเบียนและการมัดจำล่วงหน้าไม่มีการระบุรายละเอียดของค่าธรรมเนียม ค่าบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน ควรมีระบบการจอง การลงทะเบียน และการมัดจำล่วงหน้า เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวในการเช็กจำนวนห้องพัก ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยว และควรมีการระบุรายละเอียดของค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พิจารณาและตัดสินใจก่อนเข้าพัก

ข้อเสนอแนะ

1. ทางกลุ่มโฮมสเตย์บ้านมอทะ ควรนำแนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์บ้านมอทะไปใช้ในการพัฒนาโฮมสเตย์ เพื่อให้โฮมสเตย์ผ่านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และนำแผนธุรกิจมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและเข้าใจ ถึงธุรกิจมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปพัฒนาให้ธุรกิจมีการเจริญเติบโต และวางแผนการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้
2. เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้เป็นความต้องการจากชุมชน ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการทำตลาด ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย
3. ควรมีการติดตามผลสำหรับการนำแผนธุรกิจไปใช้ในกิจการเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-view/462?fbclid=IwAR3Efoljv1r-1d7SZzfj5GJ6wUBUTyQtLyYRO5laz2yBxaPlxafaSz1Yt4>.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2559). *แผนการดำเนินธุรกิจ*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2563, จาก https://bsc.dip.go.th/th/category/business-plan/business-plan-content?fbclid=IwAR2GCFJv683lfZilzKnYssZ17dvos_Uu6D-h3--WWLpdDTqv5s_WKdjmgFQ.
- กาญจนา สุคันธสิริกุล. (2558). *การพัฒนาศักยภาพการตลาดบริการของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานในจังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/5660/1/Fulltext.pdf>.

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2563, จาก <https://intelligencecenter.tat.or.th/wp-content/uploads/download/article/NationalTourismDevelopmentPlan2555-2559.pdf>.
- จूरินทร์ หล่อวิริขสุธี. (2558). การจัดการความรู้ด้านการตลาดและการจัดทำแผนธุรกิจสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ประเภทเครื่องจักสานผักตบชวา พื้นที่ภาคกลางตอนบน. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2563, สืบค้นจาก https://repository.rmutp.ac.th/bitstream/handle/123456789/2514/BUS_61_25.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- ฐานิกา เชียงทอง. (2561). แผนธุรกิจบ้านนาโฮมสเตย์. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6002030267_9901_9871.pdf.
- ธาริดา สุกุลรัตน์. (2559). การศึกษาเอกลักษณ์เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่พักลัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/5660/1/Fulltext.pdf>.
- ปานแพร เขาวนประยูร. (2556). การประเมินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home stay) บ้านเมืองขอนแก่น ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://erp.mju.ac.th/openFile.aspx?id=MTA1MjI5>.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภาวิณี หาญณรงค์. (2557). การศึกษาคุณภาพโฮมสเตย์กระซังเพื่อการท่องเที่ยวกรณีศึกษา โฮมสเตย์กระซังแพ ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/152911.pdf>.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2555). กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2555/E/026/59.pdf>.

สำนักงาน กองทุนสุขภาพเขียว. (2559). *มาตรฐานการท่องเที่ยวที่พักล้มผัสวัฒนธรรมชนบท (HOMESTAY)*. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2563, จาก http://www.greenhealthfund.org/16075868/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%AE%E0%B8%A1%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B8%A2%E0%B9%8C?fbclid=IwAR3-PnyNO73ZC4Ks-Bf_byRLLXEb-UoO6uxvTLHBQf3GnHRD3-Oq3Pn6N-8.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2553). *คู่มือการเขียนแผนธุรกิจการบริการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2563, จาก https://www.slideshare.net/kksbt/book1-42043227?fbclid=IwAR2GCFJv683lfZilzKnYssZ17dvos_Uu6D-h3--WWLpdDTqv5s_WKdjmgFQ.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตาก. (2563). *ที่ตั้งและอาณาเขต*. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2563, จาก https://www.m-culture.go.th/tak/ewt_news.php?nid=62.

อรจนา แสนไชย จันทรประยูร. (2555). *รูปแบบการจัดการที่พักล้มผัสชีวิตชนบท (Homestay Management) ที่เหมาะสมสำหรับชุมชนบ้านหม้อ ตำบลป่าไผ่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2563, จาก http://webpac.library.mju.ac.th:8080/mm/fulltext/research/2557/onjana_sanchai_chantraprayoon_2555/abstract.pdf.